

Energietransitie

2024

Team Onderzoek

Inleiding

Aanleiding

Gemeente Nieuwegein wil in 2040 een volledig energieneutrale stad zijn. Dat is als ambitie opgenomen in de omgevingsvisie. In het omgevingsprogramma energietransitie werken we uit wat we de komende vier jaar gaan doen om dat doel te kunnen bereiken. Voor het opstellen van het omgevingsprogramma willen we ook graag weten wat er leeft onder de inwoners van Nieuwegein als het gaat om de energietransitie, zodat we daar rekening mee kunnen houden bij het opstellen van het omgevingsprogramma en ook voor het vervolg. Daarvoor hebben we een enquête uitgezet onder de inwoners.

Leeswijzer

Enkele aandachtspunten bij het lezen:

- Wanneer de respondenten één antwoord konden geven en het percentage telt op tot meer of minder dan 100%, dan komt dit door afronding.
- Bij figuren en in de tekst staat "n = ...". Dit is het aantal respondenten dat de betreffende vraag heeft ingevuld.

Respons

In mei 2024 kregen de leden van het Inwonerspanel een uitnodiging om een vragenlijst in te vullen over de energietransitie. Ook via (sociale) media werden inwoners uitgenodigd om deze vragenlijst in te vullen.

In totaal hebben 674 respondenten de vragenlijst (geheel of gedeeltelijk) ingevuld.

De resultaten zijn gewogen op leeftijd. Dat betekent dat de resultaten een betrouwbare afspiegeling zijn van de inwoners van Nieuwegein van 30 jaar en ouder.

De respons in de leeftijdsgroep 18-30 jaar is dat niet, omdat in die groep niet voldoende is meegedaan met het onderzoek om goed te kunnen wegen.

Deze groep is wel meegenomen in de resultaten.

Er is geen respons in de leeftijdsgroep jonger dan 18 jaar.

De respondenten is gevraagd wat ze de afgelopen jaren hebben meegekregen van de energietransitie. Het meest genoemd zijn de windmolens langs de A27; 59% van de respondenten heeft hierover gehoord / is hiermee bekend. Verder is door ongeveer de helft van de respondenten genoemd: de zonnevelden (50%), het warmtenet (50%), de subsidie voor isolatiemaatregelen (49%) en netcongestie (46%) (figuur 1).

Figuur 1. Als gemeente zijn we al flink wat jaren bezig met de energietransitie. Wat heeft u hier de afgelopen jaren van meegekregen? Ik heb gehoord over of ben bekend met: (n = 674)

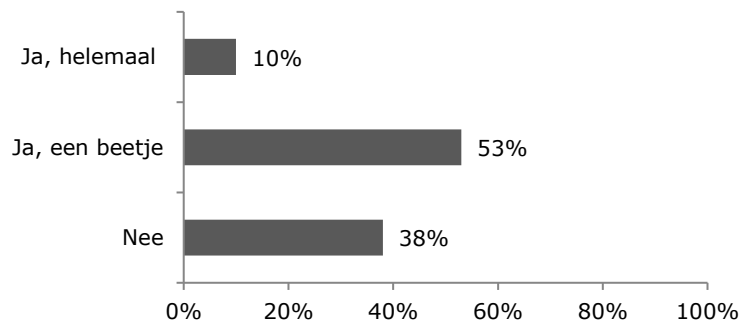
- Het aandeel respondenten dat gehoord heeft van het onderzoek over aardwarmte is onder respondenten van 70 jaar of ouder (51%) significant groter dan onder respondenten van 30 tot 50 jaar (35%).
- Het aandeel respondenten dat gehoord heeft van netcongestie is onder respondenten van 50 tot 70 jaar (54%) significant groter dan onder respondenten van 30 tot 50 jaar (40%).

- Het aandeel respondenten dat gehoord heeft van de zonnevelden is onder respondenten van 50 tot 70 jaar (59%) significant groter dan onder respondenten van 30 tot 50 jaar (45%).

"Nieuwegein doet verschillende dingen om te zorgen dat de stad duurzamer wordt, zoals isoleren, gebouwen aardgasvrij maken en het opwekken van duurzame energie."

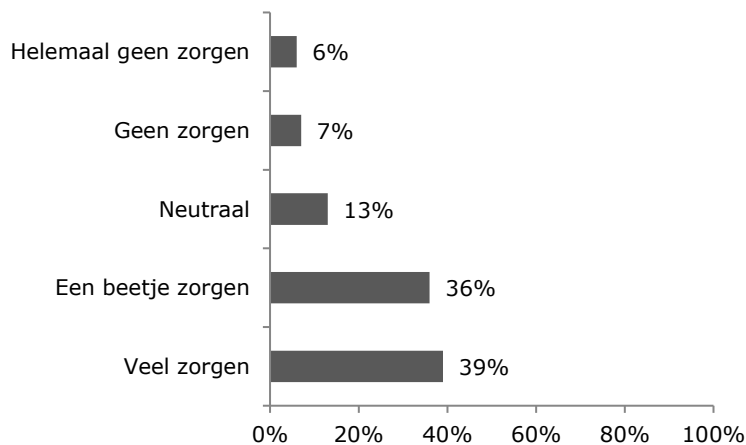
De respondenten is gevraagd of ze een beeld hebben bij wat deze maatregelen voor hun woon- en leefomgeving betekenen de komende jaren. Tien procent van de respondenten heeft hier helemaal een beeld bij en 53% een beetje. Ruim een derde (38%) heeft hier geen beeld bij (figuur 2).

Figuur 2.

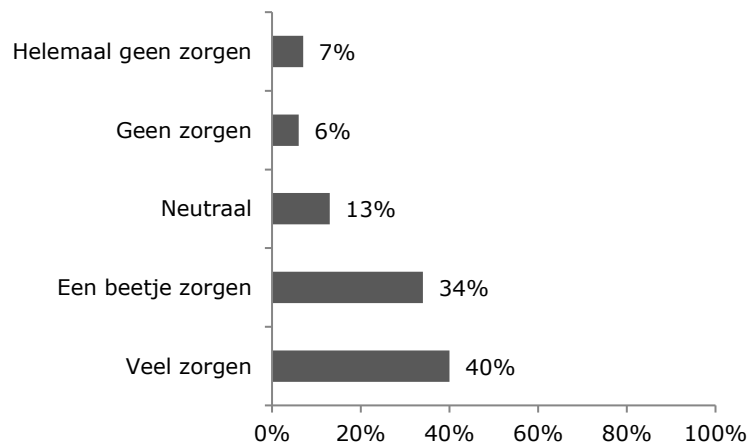
De respondenten is gevraagd in hoeverre ze zich zorgen maken over de gevolgen van klimaatverandering voor het milieu. Dertien procent maakt zich (helemaal) geen zorgen. Ook 13% reageert neutraal. Drie kwart (75%) maakt zich een beetje zorgen (36%) of veel zorgen (39%) over de gevolgen van klimaatverandering voor het milieu (figuur 3).

Figuur 3. In hoeverre maakt u zich zorgen over de gevolgen van klimaatverandering voor het milieu? (n = 673)

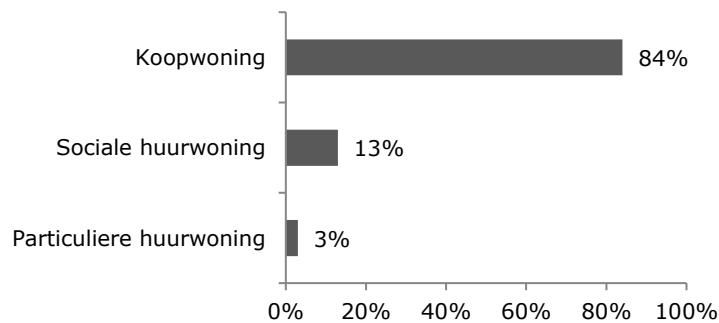
Daarna is de respondenten gevraagd in hoeverre ze zich zorgen maken om de gevolgen van klimaatverandering voor hunzelf en/of hun (klein)kinderen. Zeven procent maakt zich helemaal geen zorgen en 6% maakt zich geen zorgen. Dertien procent reageert neutraal. Ruim een derde (34%) maakt zich een beetje zorgen en 40% veel zorgen; 74% maakt zich zorgen over de gevolgen van klimaatverandering voor henzelf en/of hun (klein) kinderen (figuur 4).

Figuur 4.

Van de respondenten woont 84% in een koopwoning, 13% in een sociale huurwoning en 3% in een particuliere huurwoning (figuur 5).

Figuur 5. In wat voor woning woont u? (n = 672)

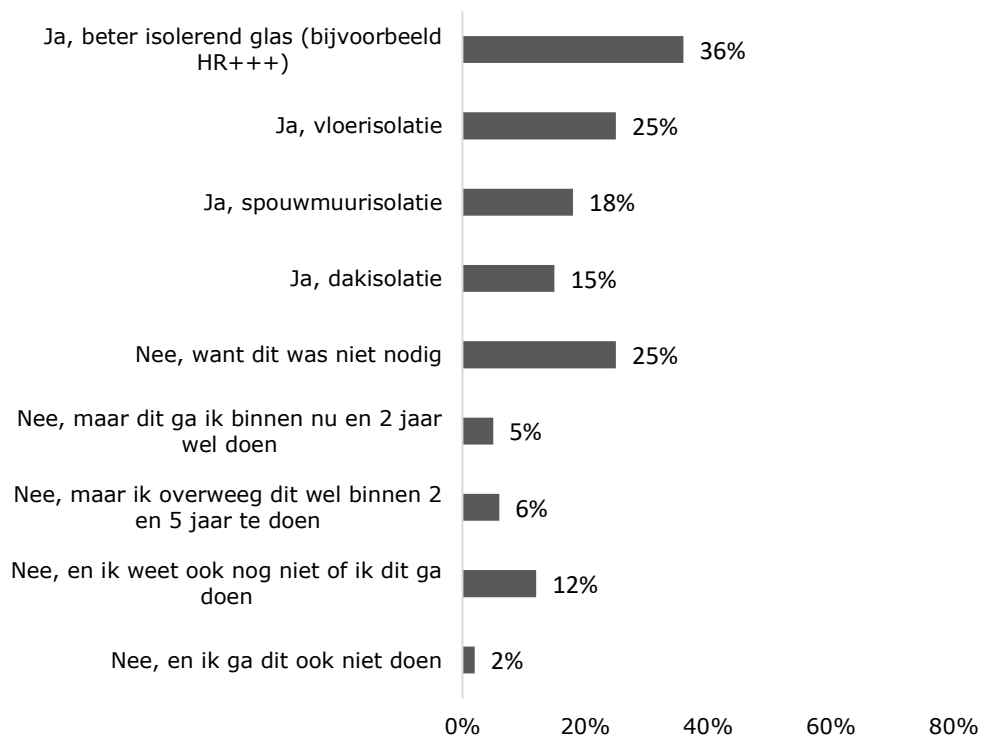
"Isoleren betekent eigenlijk het goed afsluiten van een woning. Het zorgt ervoor dat het minder tocht, er minder makkelijk warme of koude lucht kan ontsnappen, vocht beter afgevoerd kan worden. Het kan ook zorgen dat geluid beter binnen of juist buiten blijft. Isoleren heeft dus meerdere voordelen."

De respondenten die in een koopwoning wonen is gevraagd of ze de afgelopen 5 jaar isolatiemaatregelen in hun woning hebben genomen. De helft (50%) van de respondenten geeft aan in de afgelopen 5 jaar isolerende maatregelen te hebben genomen.

Ruim een derde (36%) heeft beter isolerend glas genomen, 25% vloerisolatie, 18% spouwmuurisolatie en 15% dakisolatie.

Een kwart (25%) nam geen isolatiemaatregelen in hun woning omdat dat niet nodig was. Elf procent heeft geen isolatiemaatregelen genomen maar gaat dit (waarschijnlijk) wel binnen de komende 5 jaar doen. Twaalf procent weet het nog niet en 2% gaat geen isolatiemaatregelen nemen in de woning (figuur 6).

Figuur 6. Heeft u de afgelopen 5 jaar isolatiemaatregelen genomen in uw woning? *Meerdere antwoorden mogelijk* (n = 562)

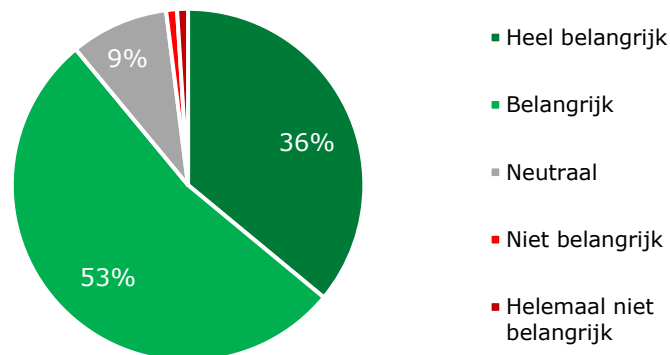

De respondenten die isolatiemaatregelen in hun woning hebben genomen of dit van plan zijn, is gevraagd van een aantal redenen aan te geven hoe belangrijk ze zijn/waren om hun woning te isoleren.

Een lagere energierekening

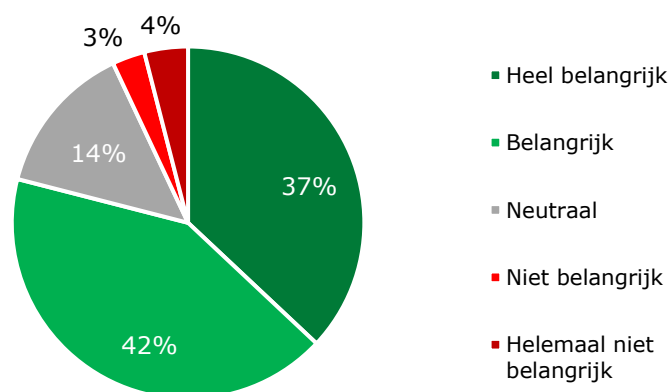
Voor 36% is/was een lagere energierekening een hele belangrijke reden om isolatiemaatregelen in hun woning te nemen en voor 53% een belangrijke reden. In totaal is/was een lagere energierekening voor 89% een (hele) belangrijke reden. Negen procent reageert neutraal en voor 2% is/was dit (helemaal) niet belangrijk (figuur 7).

Figuur 7. Hoe belangrijk is/was 'een lagere energierekening' om uw woning te isoleren?
(n = 330)

Het is goed voor het milieu

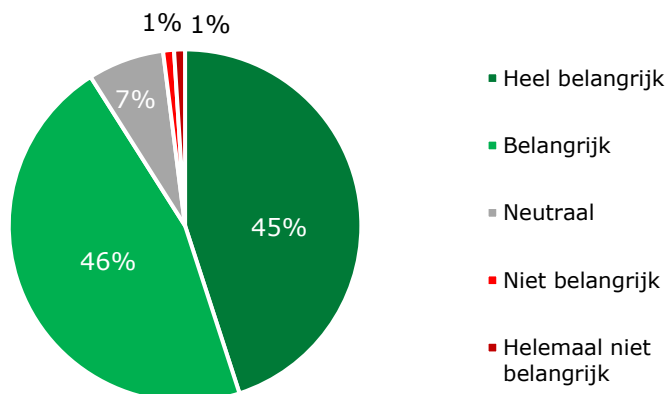
Figuur 8. Hoe belangrijk is/was 'het is goed voor het milieu' om uw woning te isoleren?

Meer (warmte) comfort in mijn woning

Voor 45% is/was "meer (warmte) comfort in mijn woning" een hele belangrijke reden om isolatiemaatregelen in hun woning te nemen en voor 46% een belangrijke reden. In totaal is/was "meer (warmte) comfort in mijn woning" voor 90% een (hele) belangrijke reden. Zeven procent reageert neutraal en voor 2% is/was dit (helemaal) niet belangrijk (figuur 9).

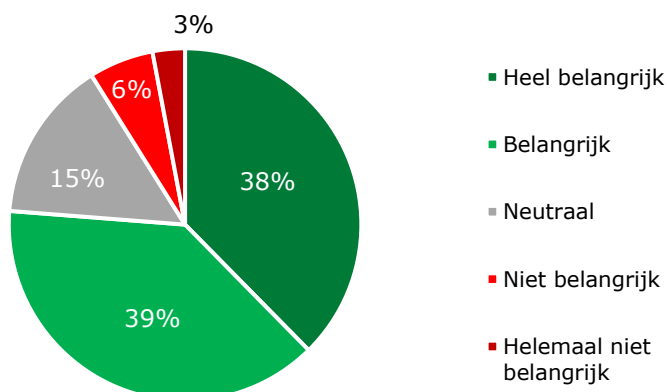
Figuur 9.

Een gezondere woning zonder overmatig vocht en schimmels

Voor 38% is/was "een gezondere woning zonder overmatig vocht en schimmels" een hele belangrijke reden om isolatiemaatregelen in hun woning te nemen en voor 39% een belangrijke reden. In totaal is/was "een gezondere woning zonder overmatig vocht en schimmels" voor 77% een (hele) belangrijke reden. Vijftien procent reageert neutraal en voor 9% is/was dit (helemaal) niet belangrijk (figuur 10).

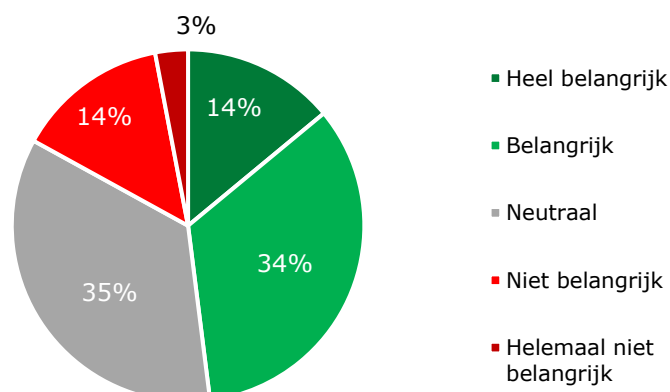
Figuur 10.

Verhogen van de waarde van mijn woning

Voor 14% is/was "verhogen van de waarde van mijn woning" een hele belangrijke reden om isolatiemaatregelen in hun woning te nemen en voor 34% een belangrijke reden. In totaal is/was "verhogen van de waarde van mijn woning" voor 48% een (hele) belangrijke reden. Ruim een derde (35%) reageert neutraal en voor 17% is/was dit (helemaal) niet belangrijk (figuur 11).

Figuur 11. Hoe belangrijk is/was 'een gezondere woning zonder overmatig vocht en schimmels' om uw woning te isoleren? (n = 330)

De respondenten is gevraagd of ze nog een andere reden hebben/hadden om isolatiemaatregelen te nemen in de woning. Vier procent geeft aan dat er toch al onderhoud nodig was.

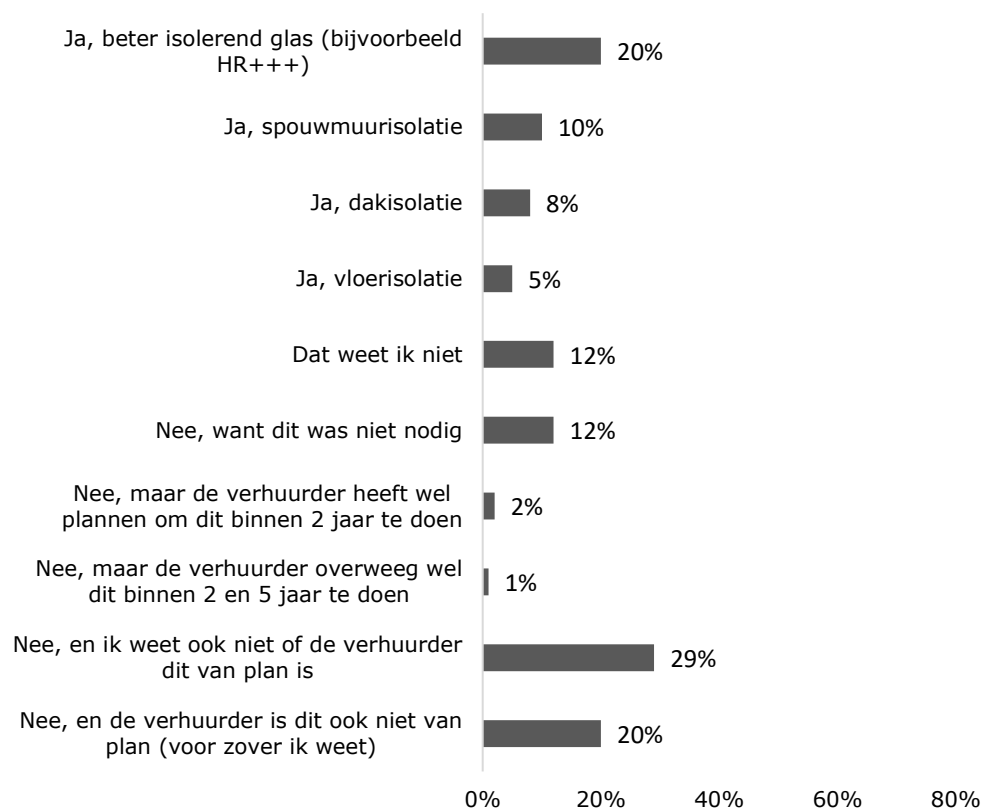
De respondenten die in een (sociale of particuliere) huurwoning wonen is gevraagd of hun verhuurder de afgelopen 5 jaar isolatiemaatregelen heeft genomen in hun woning. Ruim een derde (36%) geeft aan dat de verhuurder de afgelopen 5 jaar isolatiemaatregelen in de woning heeft genomen.

Twintig procent geeft aan dat de verhuurder beter isolerend glas heeft laten aanbrengen, 10% spouwmuurisolatie, 8% dakisolatie en 5% vloerisolatie.

Twaalf procent geeft aan dat ze niet weten of de verhuurder de afgelopen 5 jaar isolatiemaatregelen in de woning heeft genomen.

Ruim de helft (52%) geeft aan dat de verhuurder in de afgelopen 5 jaar geen isolatiemaatregelen heeft genomen. Volgens 12% deed de verhuurder dit niet omdat het niet nodig was. Drie procent geeft aan dat de verhuurder plannen heeft om dit binnen 5 jaar te doen. Ruim een kwart (29%) geeft aan dat de verhuurder geen maatregelen heeft genomen en dat ze ook niet weten of de verhuurder dit van plan is en 20% geeft aan dat de verhuurder dit niet van plan is (voor zover ze weten) (figuur 12).

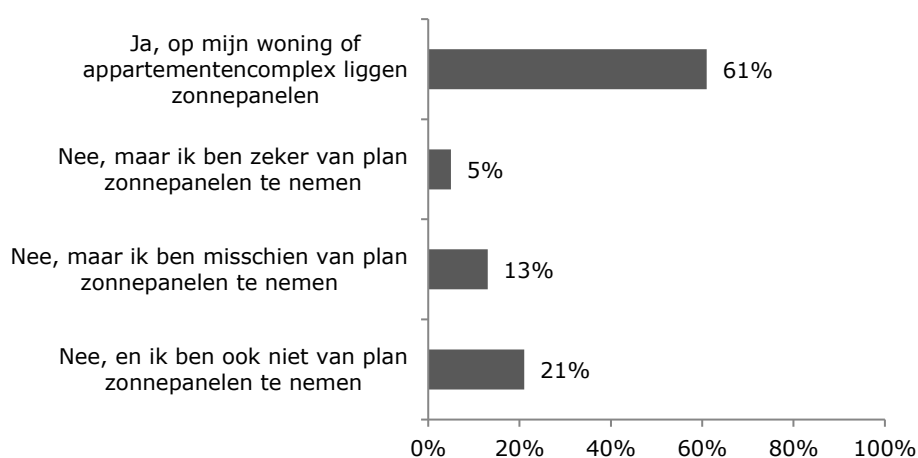
Figuur 12.

"Om zoveel mogelijk duurzame elektriciteit op te wekken vindt de gemeente het belangrijk dat er op meer daken van woningen (en bedrijven) zonnepanelen komen te liggen."

De respondenten die in een koopwoning wonen, is gevraagd of ze zonnepanelen op hun woning hebben. Bijna twee derde (61%) van de respondenten geeft aan dat op hun woning of appartementencomplex zonnepanelen liggen. Vijf procent is zeker van plan om zonnepanelen te nemen 13% is dit misschien van plan. Ruim een vijfde (21%) is niet van plan zonnepanelen te nemen (figuur 13).

Figuur 13. Heeft u zonnepanelen op uw woning? (n = 560)

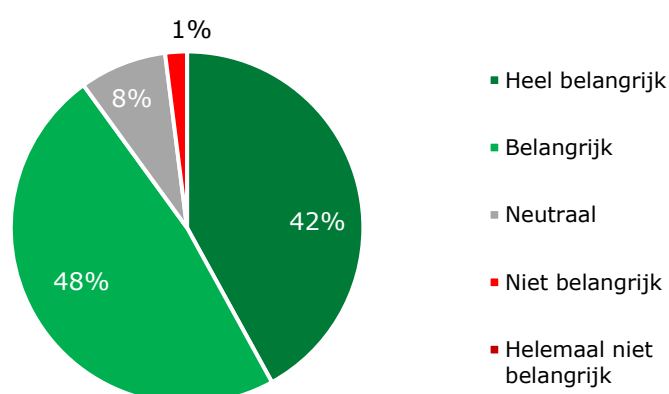
- Het aandeel respondenten dat zonnepanelen op de woning of appartementencomplex heeft, is in de groep 50 tot 70-jarigen met 70% groter dan in de groepen 30 tot 50 Jaar (55%) en 70 jaar of ouder (57%).
- Het aandeel respondenten dat zeker van plan is zonnepanelen te nemen, is in de groep 30 tot 50-jarigen met 9% groter dan in de groep 70 jaar of ouder (1%).
- Het aandeel respondenten dat niet van plan is zonnepanelen te nemen, is in de groep 70 jaar of ouder met 29% groter dan in de groep 50 tot 70 jaar (13%).

De respondenten die zonnepanelen op hun woning hebben of van plan zijn deze te nemen, is gevraagd van een aantal redenen aan te geven hoe belangrijk ze zijn/waren om te investeren in zonnepanelen.

Een lagere energierekening

Voor 42% is/was een lagere energierekening een hele belangrijke reden om te investeren in zonnepanelen en voor 48% een belangrijke reden. In totaal is/was een lagere energierekening voor 90% een (hele) belangrijke reden. Acht procent reageert neutraal en voor 1% is/was dit niet belangrijk (figuur 14).

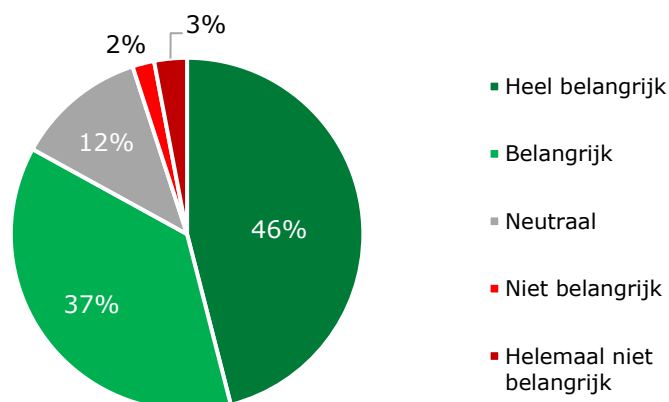
Figuur 14. Hoe belangrijk is/was 'een lagere energierekening' om te investeren in zonnepanelen? (n = 437)

Het is goed voor het milieu

Voor 46% is/was "het is goed voor het milieu" een hele belangrijke reden om te investeren in zonnepanelen en voor 37% een belangrijke reden. In totaal is/was "het is goed voor het milieu" voor 83% een (hele) belangrijke reden. Twaalf procent reageert neutraal en voor 5% is/was dit (helemaal) niet belangrijk (figuur 15).

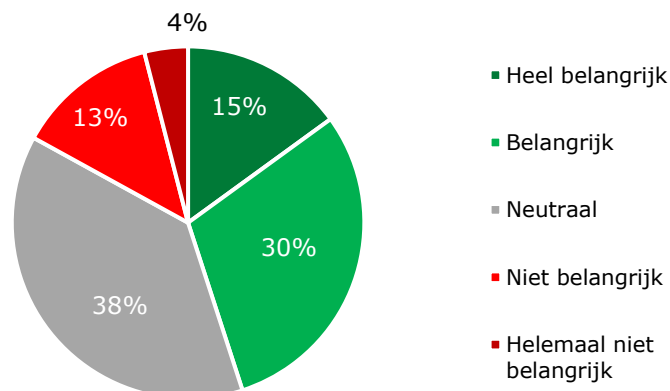
Figuur 15. Hoe belangrijk is/was 'het is goed voor het milieu' om te investeren in zonnepanelen? (n = 437)

Verhogen van de waarde van mijn woning

Voor 15% is/was "verhogen van de waarde van mijn woning" een hele belangrijke reden om te investeren in zonnepanelen en voor 30% een belangrijke reden. In totaal is/was "verhogen van de waarde van mijn woning" voor 45% een (hele) belangrijke reden. Ruim een derde (38%) reageert neutraal en voor 17% is/was dit (helemaal) niet belangrijk (figuur 16).

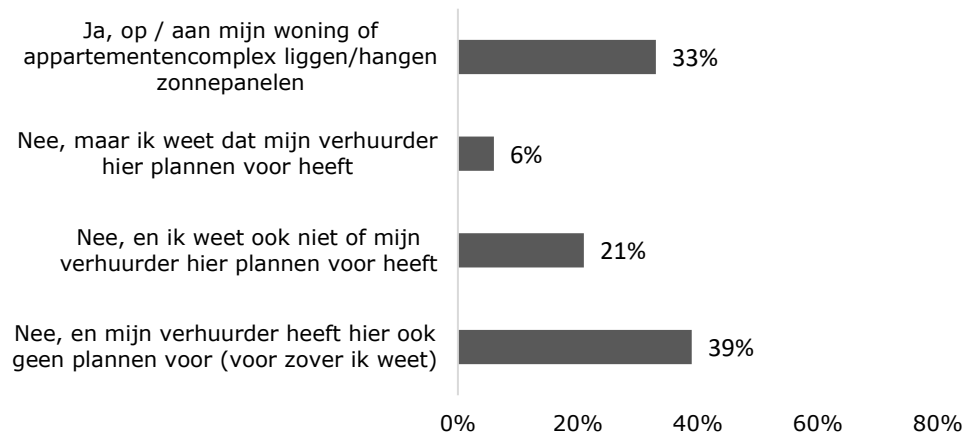
Figuur 16. Hoe belangrijk is/was 'verhogen van de waarde van mijn woning' om te investeren in zonnepanelen? (n = 437)

De respondenten is gevraagd of ze nog een andere reden hebben/hadden om te investeren in zonnepanelen. Vier procent geeft aan dat onafhankelijk zijn van een externe energieleverancier / de markt een reden is/was, 3% zelfvoorzienend willen zijn en ook 3% dat dit financieel een goede investering was (bijvoorbeeld vanwege lage rente op spaargeld).

De respondenten die in een (sociale of particuliere) huurwoning wonen is gevraagd of er op hun woning zonnepanelen liggen. Een derde (33%) geeft aan dat op of aan hun woning of appartementencomplex zonnepanelen liggen/hangen. Zes procent geeft aan dat de verhuurder plannen heeft om zonnepanelen aan te brengen. Ruim een vijfde (21%) geeft aan niet te weten of de verhuurder hier plannen voor heeft en 39% geeft aan dat de verhuurder hier geen plannen voor heeft, voor zover ze weten (figuur 17).

Figuur 17.

"Naast meer zonnepanelen op daken van huizen wil de gemeente extra windmolens en zonnevelden realiseren. Grotere windmolens (meer dan 200 m hoog) hebben doorgaans grotere wieken en een grotere dynamo en wekken meer elektriciteit op. Dit kan tot 3x zoveel zijn als de huidige kleinere (maximaal 135 m hoge) windmolens in Nieuwegein. Verder zorgen deze grotere windmolens voor minder geluidsoverlast. Zonnevelden vallen minder op dan windmolens, maar nemen veel plek in, al snel meer dan een voetbalveld, en wekken minder op dan een windmolen. Ook zijn er in Nieuwegein veel daken van bedrijven waar zonnepanelen op kunnen komen."

De respondenten is gevraagd op welke vormen van energie opwekken de gemeente het meest moet inzetten en op welke het minst. Ze konden vier vormen van het opwekken van energie in de volgorde zetten van 'meest op inzetten' naar 'minst op inzetten'.

Op de **eerste plaats** is het meest gezet (meest op inzetten):

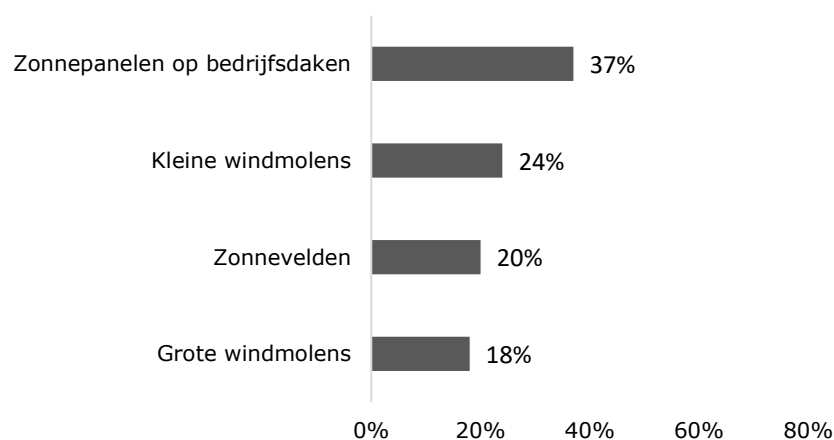
- Zonnepanelen op bedrijfsdaken: 81%
- Grote windmolens: 7%
- Kleine windmolens: 7%
- Zonnevelden: 5%

Op de **vierde plaats** is het meest gezet (minst op inzetten):

- Grote windmolens: 51%
- Zonnevelden: 37%
- Kleine windmolens: 10%
- Zonnepanelen op bedrijfsdaken: 2%

Teruggerekend naar 100% vindt 37% dat de gemeente het meest moet inzetten op zonnepanelen op bedrijfsdaken, 24% op kleine windmolens, 20% op zonnevelden en 18% op grote windmolens (figuur 18).

Figuur 18. Op welke vormen van energie opwekken moet de gemeente volgens u het meest inzetten en op welke het minst? (n = 641)

De respondenten is gevraagd hun antwoord eventueel toe te lichten.

257 respondenten gaven een toelichting.

Door hen is onder meer genoemd (in volgorde van meest naar minst genoemd):

- Geen windmolens (op land) (21%);
- Voorwaarden voor plaatsen windmolens (18%);
- Tips in verband met zonnepanelen (12%);
- Zonnevelden zijn een verspilling van ruimte die nodig is voor bijvoorbeeld bebouwing / landbouw (9%);
- Geen grote windmolens (8%);
- De vraag is sturend / het is een lastige vraag / moet antwoord geven dat ik niet wil (8%);
- Er is nog genoeg ruimte op daken voor zonnepanelen (6%);
- Er nog genoeg ruimte op bedrijfsdaken voor zonnepanelen (6%);
- Zonnevelden verstoren het landschap / gaan ten koste van groen (4%);
- Inzetten op kernenergie (4%);
- Inzetten op alternatieve energiebronnen, bijvoorbeeld waterstof (4%);
- Geen zonnevelden (3%);
- Inzetten op energieopslag (3%);
- Eerst zorgen dat elektriciteitsnet het aankan / net is snel vol (3%);
- Eigenaars van zonnepanelen moeten nu betalen voor terug levering (slechte zaak) (3%);
- Geen van alle genoemde opties (2%);
- Geen zonnevelden zolang er ruimte is op daken (2%).

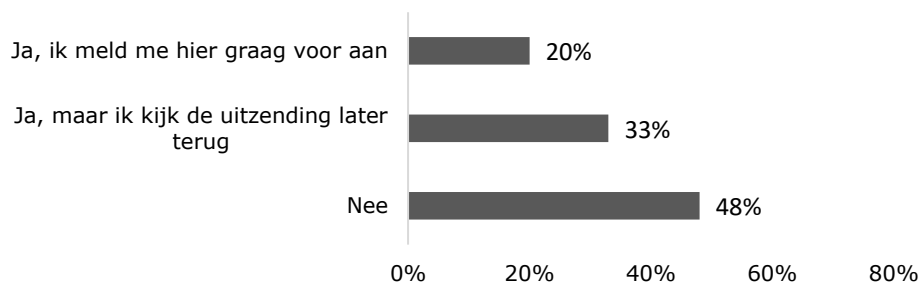
Nieuwegein is bezig met een overgang naar duurzame energie. Daar komt flink wat bij kijken.

*Wij organiseren op **woensdagavond 3 juli** een informatieavond hierover. Tijdens deze bijeenkomst vertellen we wat er de komende jaren in Nieuwegein gaat gebeuren en veranderen. Hierbij bent u welkom in de zaal, maar u kunt de bijeenkomst ook via internet live volgen. U kunt dan meekijken met wat er in de zaal gebeurt en via de website vragen stellen die direct kunnen worden beantwoord. We beantwoorden tijdens deze uitzending vragen van inwoners.*

Heeft u op de avond zelf geen tijd, dan kunt u de uitzending later terugkijken via www.ikbennieuwegein.nl/energietransitie."

De respondenten is gevraagd of ze interesse hebben om (online of in de zaal) aanwezig te zijn bij deze informatie-avond. Twintig procent heeft interesse en meldt zich aan. Een derde (33%) geeft aan de uitzending later terug te kijken en 48% heeft geen interesse (figuur 19).

Figuur 19.

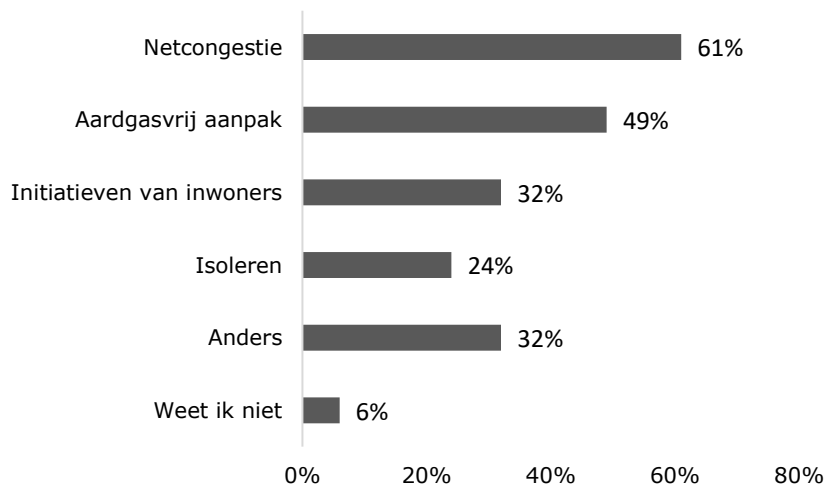

De respondenten die interesse hebben in de informatie-avond (op de avond zelf of later) is gevraagd over welke onderwerpen ze tijdens de informatie-avond graag meer horen. Bijna twee derde (61%) wil graag meer horen over netcongestie en 49% over aardgasvrij aanpak. Bijna een derde (32%) hoort graag meer over initiatieven van inwoners en 24% over isoleren.

Bijna een derde (32%) hoort graag meer over een ander onderwerpen.

Zes procent weet het niet (figuur 20).

Figuur 20. Over welke onderwerpen hoort u graag meer? (n = 342)

In de categorie “anders” is onder meer genoemd (in percentage van alle respondenten die interesse hebben in de informatie avond):

- Stadsverwarming (5%);
- Kosten voor inwoners (4%);
- Waterstof / alternatieve energiebronnen (4%);
- Warmtenet / aardwarmte (3%);
- Warmtepomp (2%);
- Energieopslag (2%);
- Plannen van de gemeente (1%);
- Hoe omgaan met VVE (1%);
- Subsidies (1%);

Vervolgens is de respondenten gevraagd van wie ze graag meer informatie zouden willen, of aan wie ze vragen willen stellen. Zestig procent van hen heeft één of meer voorkeuren aangegeven. Dertig procent zou meer informatie willen, of vragen willen stellen aan, ambtenaren duurzaamheid, 29% aan de wethouder duurzaamheid, 27% aan een medewerker van een energiebedrijf en 24% aan andere inwoners die al veel hebben gedaan in het kader van de energietransitie. Zeven procent wil informatie van, of vragen stellen aan iemand anders en 40% heeft geen voorkeur (figuur 21).

Figuur 21. Van wie zou u graag meer informatie willen, of aan wie wilt u vragen stellen? (n = 341)

In de categorie ‘anders’ is onder meer genoemd dat men graag meer informatie wil van, of vragen wil stellen aan een (onafhankelijk) expert op dit gebied.

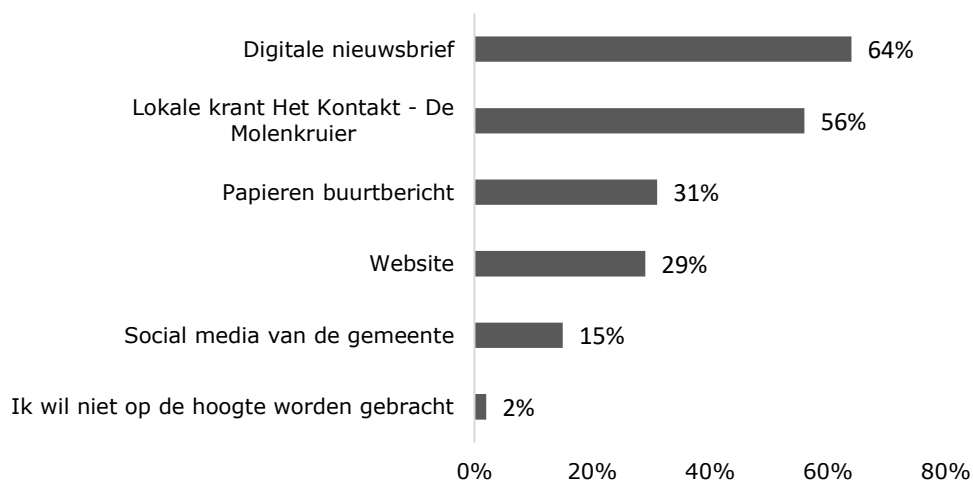
"De gemeente heeft meerdere mogelijkheden om haar inwoners te informeren. In het algemeen gebruiken we hiervoor de lokale krant Het Kontakt – De Molenkruier en ikbennieuwegein.nl."

De respondenten is gevraagd hoe ze het liefst op de hoogte worden gebracht van ontwikkelingen in hun buurt of de stad op het gebied van de energietransitie. Ze konden maximaal 3 antwoorden geven.

Bijna twee derde (64%) wordt het liefst op de hoogte gebracht via een digitale nieuwsbrief en 56% via Het Kontakt – De Molenkruier.

Bijna een derde (31%) ontvangt het liefst een papieren buurtbericht, 29% wordt het liefst op de hoogte gebracht via de website en 15% via social media van de gemeente. Twee procent wil niet op de hoogte worden gebracht (figuur 22).

Figuur 22.

Geen van de respondenten is jonger dan 18 jaar.

De overige leeftijdsverdeling is als volgt:

18 – 30 jaar: 3% (voor weging: 1%)

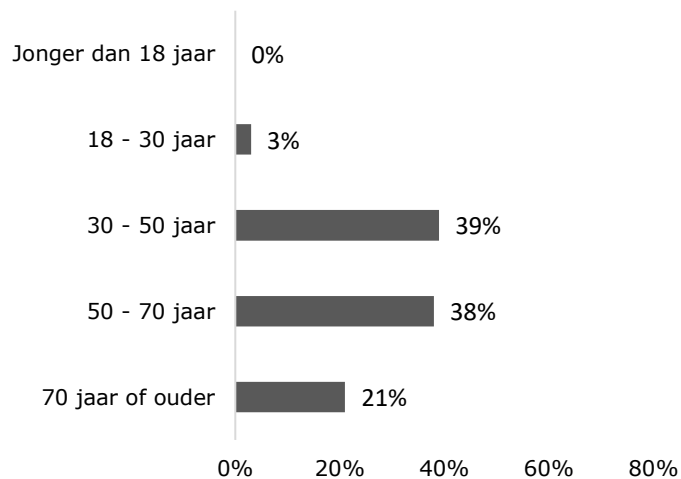
30 – 50 jaar: 39% (voor weging: 19%)

50 – 70 jaar: 38% (voor weging: 46%)

70 jaar of ouder: 21% (voor weging: 35%)

(figuur 23)

Figuur 23.

In figuur 24 staat de verdeling van de respondenten naar wijk.

Figuur 24. In welke wijk woont u? (n = 633)

